

قدیمی‌ترین شهر ایران از زیر خاک بیرون می‌آید

ری شهر پر آوازه‌ای که نامش در شاهنامه فردوسی به کرات آمده است

داده‌اند توانسته ایم دور تا دور محوطه باستانی، حصاری نصب کنیم و کانکس نگهبانی هم در داخل دژ قرار گرفته تا امنیت این منطقه تاریخی حفظ شود. اکنون بازدیدکنندگان می‌توانند به یکی از قدیمی‌ترین و با شکوه‌ترین شهرهای جهان سری بزنند و از دیدن تاریخ شکوهمند ایران لذت ببرند. ری در دوران باستان، شهری با اهمیت استراتژیکی، فرهنگی و اقتصادی بوده و حضور پرتکرار آن در شاهنامه نشان از جایگاه ویژه‌اش در ادبیات و تاریخ ایران دارد. فردوسی در اشعاری که به ری اشاره دارند، از آن به‌عنوان سرزمین پادشاهان و مردمان نامدار یاد می‌کند.

صدر اسلام بعد از تیسفون، ملک ری مهم‌ترین شهری بوده که غنائم فراوانی از آن به دست آمد. کاوش‌های باستان‌شناسی دژ رشکان پس از حدود ۱۷ سال و تپه چشمه‌علی با گذشت حدود ۲۵ سال دوباره از سر گرفته شده و این پایگاه علاوه بر پروژه‌های متعددی که در ۲ محوطه باستانی مهم تپه میل و دژ رشکان اجرا کرده است، اکنون آغازگر این حرکت مهم و در حقیقت تحول جدی علمی-پژوهشی در پهنه باستانی ری با دیرینگی بیش از ۸ هزاره است. از شروع کارمان در پایگاه ری تاکنون اقدامات ارزنده بسیاری در این منطقه صورت گرفته است. با اعتباری که اختصاص

داستان قدیمی‌ترین شهر ایران در یک روز دل‌انگیز پاییزی آغاز می‌شود؛ زمانی که باستان‌شناسان برج نگهبانی مربوط به دوران ساسانیان را در کنار دژی معروف به رشکان از دل خاک بیرون کشیدند؛ برجی که با بیرون آمدنش از خاک نگاهی به اطراف کرد، خودش را تکاند و باز هم محافظ شهر شکوهمند ری شد. قدیر افروند، مدیر پایگاه تاریخی ری می‌گوید: محوطه باستانی چشمه‌علی تا دژ رشکان، همان ملک معروف ری و در واقع شهر اصلی و باستانی ری است که بارویی مستحکم از آن محافظت می‌کرده و پایتخت دوم و همان تختگاه بهاره ساسانیان در ۱۷۰۰ سال پیش بوده است. در

عکس‌ها: محمد عباس نژاد - محوطه باستانی ری ▲

▲ قدیر افروند؛ مدیر پایگاه تاریخی ری

در انتظار ثبت جهانی

اسلام را در دل خود جای داده است. محوطه‌های باستانی، معابد، تپه‌ها و آتشکده‌های این شهر گواهی بر جایگاه ویژه آن در تاریخ خاورمیانه‌اند، اما با وجود این غنای تاریخی و فرهنگی، هیچ‌کدام از این آثار هنوز در فهرست یونسکو ثبت نشده‌اند که البته با تلاش‌های مدیر پایگاه تاریخی ری قرار است ملک ری یا همان شهر تاریخی ری به طور کامل از زیر خاک بیرون بیاید و پذیرای علاقه‌مندان تاریخ ایران شود.

عدم ثبت شهر ری در فهرست یونسکو ممکن است به عوامل مختلفی بازگردد؛ از کمبود امکانات حفاظتی و مرمت گرفته تا توجه ناکافی در معرفی این شهر به جامعه بین‌المللی. اگرچه اقدامات حفاظتی از سوی نهادهای داخلی صورت می‌گیرد، اما به نظر می‌رسد که یک تلاش هماهنگ‌تر و توجه بین‌المللی لازم است تا این میراث کهن در جایگاهی که شایسته آن است قرار بگیرد. شهر ری نخستین پایتخت ایران بعد از انقراض هخامنشیان در عهد سلوکیان و از مهم‌ترین شهرهای ساسانی بوده و استحقاق ثبت شدن در بین قدیمی‌ترین شهرهای تاریخ بشر را دارد و بی‌تردید میراثی جهانی است.

شهر ری، گنجینه‌ای از تاریخ است که از ثبت در فهرست جهانی یونسکو جا مانده است.

ری، یکی از کهن‌ترین شهرهای جهان، با قدمتی که به حدود ۸ هزار سال می‌رسد، هنوز موفق نشده است جایگاهی در فهرست جهانی یونسکو به دست آورد. این در حالی است که شهرهایی مانند حلب با تاریخچه‌ای کمتر از ری، به عنوان میراث جهانی یونسکو ثبت شده‌اند. آیا وقت آن نرسیده که این شهر تاریخی ایران، در میان آثار باستانی برجسته جهان دیده شود؟

ری به معنی شهر سلطنتی است و ساکنانش را رازی می‌گویند. این شهر به عنوان یکی از کهن‌ترین شهرهای ایران و زادگاه زرتشت، پیامبر بزرگ ایرانی است و مرکز بزرگ دین زرتشتی در آن دوران بوده و قرن‌ها مرکز تفکر و آموزه‌های زرتشتی و در سایه نفوذ موبدان، حکومتی مستقل داشته است.

در متون زرتشتی از ری به عنوان سیزدهمین شهری که در جهان بنا شده است نام برده شده و زکریای رازی هم متولد همین شهر است.

ری، با تاریخی پر بار و جایگاه ویژه در تمدن‌های کهن ایرانی، شواهد زیادی از دوران هخامنشیان، اشکانیان، ساسانیان و حتی دوره‌های پس از